

ACCIÓ VALENCIANA

No hi ha major sacrilegi ni cosa més inútil que pretendre engrillonar lo que Deu ha fet espiritual i lliure: el verb humà, resplandor feble i mig esborrat, però resplandor al fi, de la paraula divina.

Menéndez i Pelayo.

Butlletí quinzenal • Organ d'ACCIÓ CULTURAL VALENCIANA • Redacció i Administració: Jorge Juan, 13

Preus de Subscripció: simpatitzant, 3 pessetes a l'any; actiu, 1 pesseta al mes; protector, 2 pessetes al mes, com mínim

ANY I - N.º 10

VALENCIA 1 SETEMBRE 1930

10 CÈNTIMS

EDITORIAL

Valencianitzem la nostra cultura

Si hom pot parlar, dins del camp de les nostres lletres, d'un hiatus entre la vella generació renaixent i la que actualment s'aplega a l'entorn de *Taula*, no seria tan just parlar-hi amb un mateix to dels nostres erudits.

Es evident que la nostra història i el nostre art, d'altres temps, han trobat sempre a València—regne conreadors ben preparats; i així avui, les noves promocions que surten de l'Universitat no hi tenen sinó prendre allò que està ja fet, i sobre aquesta base seguir en avant;—això sí—amb una mica més de velocitat i amb una mica més de valor en ço que fa referència a l'ús del idioma propi i a la obtenció d'una major influència política—en el més alt sentit patriòtic del mot—de la seua obra, damunt dels seus compatriotes.

Es curiós el fet de que els nostres historiadors d'una certa edat, senten una santa horror a emprar la propia llengua en la redacció de llurs obres, éssent així que no hi ha cap de dret a sospitar de la seua valenciania, ben demostrada pel fet de tractar-hi, de assumptes que solamens havien de trobar ressó a dintre de les nostres fronteres nacionals. I a vegades produint contrastos tan poc favorables com el que resulta de trobar una monografia redactada en espanyol, en la que els documents inclosos a l'apèndix i que han servit per a bastir-la son tots escrits en la nostra llengua.

No hem cregut mai que s'haguera d'atribuir a una *provinciana* vanitat aquesta tendència a escriure en la llengua oficial, si bé estranya. Ells saben que els savis oficials, s'interessen ben poc per l'història de *provincias*.

Més bé hi haurà que buscar l'explicació en aqueixa angoixosa paradoxa que es dona a les nostres terres i que ens fa tindre un major domini literari de la llengua imposada, que d'aquella que aprenuerem de les nostres mares.

La conquesta de l'escola, doncs, ha d'ésser el lema de la nostra generació.

La primera conseqüència d'açò que venim diguent la hi trobarem en el fet de que totes les nostres revistes culturals duguen llur títol en espanyol. Exceptuant-ne una, que s'ha buscat una capsalera que per igual convinguera a amb dues llengües.

Ja sabem—i a més creguem que així deu ésser—que tota revista científica admet col·laboració en pluralitat de llengües. Més açò mateix obliga encara més a que allò que en una publicació d'aquesta mena es d'esperit propi, açò es, el títol i les seccions de redacció, hi vagen en la llengua propia del país on s'edita.

Heus aci una iniciativa que brindem al *Boletín de la Sociedad Castellonense de Cultura*,

Archivo de Arte Valenciano, Anales del Centro de Cultura Valenciana, etc.; i a la magnífica publicació d'inminent aparició, *Archivo de Prehistoria Levantina*, anuari del Servei de Prehistòria de la Diputació Provincial de València.

Si la acceptaren, elles, més *Cultura Valenciana* i d'altres d'un caràcter més literari i valencià, deuriem recullir i propagar, les normes ortogràfiques per que propugna *Taula* mitjançant una reunió de delegats, i a la que nosaltres no deixarem de dur el nostre entusiasme.

Heroïca Nacionalista

II

El Principi de les nacionalitats

Definit l'Estat segons la teoria evolucionista, cal estudiar la seua personalitat en la societat internacional en relació als drets i deures, morals i jurídics, que deu observar per a destacar-se com a individu de la mateixa amb un perfil clàssic i inconfundible, ple de forta passió, front a l'utòpica quimera d'un internacionalisme sense nacions.

Un Estat no deu comprendre l'internacionalisme sino a base d'imposar la seua política. Si el nacionalisme es la màxima activitat defensiva de l'Estat, no ha de reconèixer cap poder per sobre d'ell, puix ell és origen i fonament del Dret i de la Moral, que son l'ordre.

El nacionalisme garanteix l'autoritat de l'Estat, això és, del Dret. Sense la força el Dret no existeix, talment com no existeix un Dret internacional positiu.

No més hi ha un Dret al món, diu En Guizot, el Dret del més fort.

Cap Estat no pot tolerar que un altre, sense minva de la seua sobirania, s'atribueixca drets més amplis que els seus, puix el sentiment de l'honor deu estar perfectament desenrotllat, per constituir la seua propia essència, i no ho pot permetre

"Retreure a l'Estat un sentiment massa viu de l'honor, diu En Treischke, és desconèixer les lleis morals de la política. Un Estat deu tindre un sentiment de l'honor desenrotllat fins al grau màxim si no vol ésser infidel a si mateix. L'Estat no és pas una violeta que no floreix més que amagada. El seu poder deu alçar-se ferament i franca i no deixar-se discutir ni àdhuc simbòlicament. Si la seua bandera ha estat ofesa, el seu deure és demanar una satisfacció i si no la obtinguera declarar la guerra, per petit que puga semblar el motiu, perquè l'Estat deu exigir absolutament que se li facen consideracions en relació amb la força que té entre els altres Estats".

Rònegament els tractats internacionals, com a pactes que son, limiten la sobirania de l'Estat, però mentres les circumstàncies no varien: *rebus sic stantibus*, perquè no pot comprometre la seua voluntat per a l'esdevenidor. "No es pot exigir d'un Estat, segons Von Bernardi que pose en perill la seua potència per amor a una obligació jurídica. Els tractats internacionals, afegeix En Solieres, son no més un armistici o una treva, o, si es vol, un troç de

paper que un dels signants estripa d'un cop de sabre.

De més a més, no podent lliurar els alts destins d'una nació en mans d'un jutge format per les potències estrangeres, com si es tractara d'un vulgar plet civil, el qual jutge per la seua mateixa essència de Poder, no podria estar desapassionat ni invocar un Dret, dit s'està que l'Estat no pot tindre cap autoritat per damunt d'ell so pena de contradir la noció de sobirania.

Inclús el concepte de la moral es antagònic entre l'home i l'Estat. La moral del primer tendeix a combatre la seua personalitat, a mortificar els seus apetits, per tal, segons les religions, de guanyar la vida eterna, que és el fi de l'home. Contrariament, el deure moral de l'Estat és basa en el Jo, Mon interès, Ma força, per a enrobustir-se constantment i dominar, que es son major bé.

La moral de l'Estat, per ésser irresponsable, no pot ésser altra, segons demostra la Història, que la moral maquiavèlica: "*La major política es la que porta al triomf. Un ambaiador és l'encarregat de mentir en nom de la seua patria*".

Cridar i protestar contra aquestes pràctiques, diu En Treischke, i demanar que l'Estat no faça res sino amb el catecisme als dits, és ridícul per ignorar ço que constitueix el concepte i l'essència de l'Estat.

L'home d'Estat, continua dient En Treischke, no té el dret d'escalfar-se còmodament les mans al caliu de les ruïnes flamejants de la seua patria satisfet de poder dir: mai no he mentit, puix això es virtut de monjo. Aquesta moral és propia de l'home que, contràriament a l'Estat, no més fa que coses petites, migrades. Però quan s'està obligat a fer grans coses, com a la naturalesa de l'Estat correspon, es son deure rompre tots els convencionalismes de la pobra humanitat i crear motlles nous per a llurs magnes empreses. La feblesa és el pecat més gros de l'Estat.

L'Estat és, doncs, omnipotent i irresponsable i els homens amb llurs riqueses li pertonen físicament, prescindint del seu consentiment individual, puix que la nació s'ha format sense ell i per damunt d'ell.

La raó indisciplinada s'esporgueix quan se li demostra, com diu Sthal, que la més aixe-